

ภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรมัตต์บัญญัติ ต้องประสงค์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

สังคมและเศรษฐกิจดิจิทัลเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ความคิด ประสบการณ์ ความเป็นตัวตน การรับรู้ จิต
นิสัยของตนเองและคนรอบข้างไปอย่างมาก **ความรู้สึกประสบผลสำเร็จ และพึงพอใจในผลงานตนเอง การ
ลงมือค้นคว้าสร้างความรู้ทำให้เพิ่มพูนความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ (self-esteem) สนับสนุนภาวะ
ผู้นำดิจิทัลให้สามารถเป็นมนุษย์ที่ “รู้เท่าทัน”** ทั้งตนเองและฝึกสมาชิก ได้ 3 ประการ (Amuso, Poletti, and
Montibello, 2019) ดังนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงไปอย่างคาดเดาไม่ได้ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่สำคัญ คือ (1.1)
ปัญญาประดิษฐ์ AI (artificial intelligence) (Whittaker, Crawford, Dobbe, Fried, Kazianus, Mathur,
and Schwartz, 2018) (1.2) อัลกอริทึม (algorithm) (1.3) Internet of Things (IoT) (1.4) 5G (1.5) VR
AR MR (1.5) Quantum Computing (Huang, Wu, Fan, and Zhu, 2020) ที่ส่งผลต่อชีวิตของมนุษย์ในโลก
ดิจิทัล

(2) **ชีวิต** ความเปราะบางของการใช้ชีวิตด้วยอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์มากขึ้นในช่วงกระแส
พัฒนาการของแพลตฟอร์มดิจิทัล (Asadullah, Faik, and Kankanhalli, 2018) การนำ **“ชีวิตที่สำคัญที่สุด”**
ไปแลกหรือปกป้องกับวัตถุที่มีค่าน้อยกว่าในโลกดิจิทัล และเทียบไม่ได้กับชีวิตที่ยังมีศักยภาพสร้างคุณค่าแห่ง
ความเป็นมนุษย์ ที่อาจเกิดขึ้นได้ด้วยความบอบบางของการไม่รู้เท่าทันการใช้ชีวิต ที่ต้องรู้จักใจตนเองให้มาก
อย่างมี **“สติ”**

(3) **ใจตนเอง** เป็นที่ทราบกันว่า **“จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว”** นักเศรษฐศาสตร์ ระบุถึงพฤติกรรม
มนุษย์ที่มีความเอนเอียงในหัวใจเป็นอย่างมาก มีความสามารถในการปรับตัวได้สูงจนอาจทำให้เกิดปัญหาได้
มากเช่นกัน มนุษย์ต้องตัดสินใจด้วยข้อมูลที่พอมือพอดี (Horvitz, and Barry, 2013) การดูแลจิตใจให้พึงใจกับ
สิ่งที่มีอยู่อย่างไม่กระวนกระวายใจ ไม่แสวงหาของใหม่อย่างไม่รู้จบสิ้น เปลี่ยนไปเรื่อยจากการปลุกกระตุ้นของ
สังคมดิจิทัล ด้วยเหตุสำคัญอย่างยิ่งคือ **มนุษย์เลือกที่จะรับรู้รับทราบตามที่ตนเชื่อและต้องการ** หลายครั้งก็
ทำให้ไม่เท่าทันผู้อื่น

สรุป ความสัมพันธ์กับมนุษย์ด้วยกันที่รวดเร็วจากระบบดิจิทัล เรื่องการศึกษาได้สอน **“วิชา”** หนัก
หน่วง แต่สอน “ชีวิต” ไม่มาก ทำให้หลายคนไม่รู้เท่าทันเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ไม่เลือกคบเพื่อน อ่านคนไม่ชัด
อีกทั้ง **“ตนเอง”** ไม่รู้ว่าตนเองต้องการอะไรได้อย่างชัดเจน ตรงเป้าหมาย เพราะชีวิตอยู่ในการเรียนวิชามาก

จนอาจมิได้เรียนรู้ชีวิตได้กระจ่างชัด ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อต้องไปทำงาน ไม่รู้เท่าทันคนอื่น ถูกชักนำ ถูกหลอก ไม่อ่อนไหวต่อความรู้สึกของคนอื่น ด้วยเหตุไม่เคยฝึก **“อ่านคน อ่านตน”** ต้องใช้ต้นทุน **“เวลา”** พิสูจน์ความเจ็บใจ จนอาจไร้ค่านุชย์ **ความสามารถผู้นำที่พร้อมเพื่อการพัฒนาคุณค่าของมนุษย์ (human values)** ในบริบทที่พลิกผัน ผันผวน การมีคุณธรรมประจำใจ ความเชื่อ การชื่นชมศรัทธา ความงาม และความจริง (Bromberg-Martin, and Sharot, 2020) การยึดหลัก **human centric** ในการดำเนินงาน การบริหารบุคคล แม้ดิจิทัลจะพัฒนาไปล้ำเลิศ **การมี civility** (การมีมารยาท มีความสุภาพ อ่อนโยน ให้เกียรติผู้อื่น) **การมีน้ำใจเอื้อเพื่อมีความรู้สึกร่วมเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (empathy)** การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อผู้อื่น ด้วยศิลปะการคิด และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ (Zeike, Bradbury, Lindert, and Pfaff, 2019) ก็จะทำให้เป็น**ผู้นำที่ครองใจคน พัฒนาตน เพื่อเชื่อมโยงสัมพันธ์ในสังคมดิจิทัลได้อย่างมีความสุข เบิกบาน แข่มชื่นใจ**

รายการอ้างอิง

- Amuso, V., Poletti, G., & Montibello, D. (2019). The digital economy: Opportunities and challenges. *Global Policy*, 11(1), 124-127.
- Asadullah, A., Faik, I., & Kankanhalli, A. (2018). Digital Platforms: A Review and Future Directions. *PACIS*, 248.
- Bromberg-Martin, E. S., & Sharot, T. (2020). *The value of beliefs*. *Neuron*, 106(4), 561-565.
- Horvitz, E. J., & Barry, M. (2013). Display of information for time-critical decision making. *arXiv preprint arXiv:1302.4959*. 296-305.
- Huang, H. L., Wu, D., Fan, D., & Zhu, X. (2020). Superconducting quantum computing: a review. *Science China Information Sciences*, 63, 1-32.
- Whittaker, M., Crawford, K., Dobbe, R., Fried, G., Kaziunas, E., Mathur, V., ... & Schwartz, O. (2018). *AI now report 2018* (pp. 1-62). New York: AI Now Institute at New York University.
- Zeike, S., Bradbury, K., Lindert, L., & Pfaff, H. (2019). Digital leadership skills and associations with psychological well-being. *International journal of environmental research and public health*, 16(14), 2628.

การอ้างอิง

ปรมัตต์ปัญญาปรัชญ์ ต้องประสงค์. (2565). *สรุปการบรรยายเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership)*. การอบรมหลักสูตรพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้มีและเลื่อนเป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ (ระยะที่ 124/1). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.